

vers

Szurkos András

Teted el, avagy tedd el, s elé se vedd

Spirituális fénylény az emberembrió,
keresi a szüleit, s ha megtalálja,
rájuk bízta életét.
Nem tudja, „milyen lóra tett”,
s védekezésképtelen.
Tele a világ elszúrt dolgokkal,
a párkapcsolatok sem kivételek.
Olyanok, amilyenek. De milyen ember
az olyan, aki nem tiszteli az életet?
Tedd el, s elé se vedd!

Hittem az idő egyirányú mozgásában,
s megérintett a visszafordíthatatlan.
Egy tojás eltörése változtat az entrópián
az univerzumban. Elhagyottan a kávé kihűl,
minden elered lefelé. Ahogy a tanító néni
mondta: erős lelke mindenkinek van,
de ha magára marad, foszlányként
sodródik az űr üresszemű egén.
No hiszen! Eggyel több, amitől félni kell.

A magány sodort Kézdivásárhelyre
1966 első tele kellős közepén,
huszonötödik születésnapon,
„okos enged, ha már szenved” alapon.
Négy asszony fogadott a munkairodában,
kikérdeztek, messziről jöttet töviről hegyire.
Tettre kész ember vagy fityfiritty alak jött ide.
Nem mindegy, kivel körmöl naphosszat
az ember egy légtérben.

Másnap belébotáztam egy cinkába.
Jó fej lehetett, akárki csinálta.
Ibolya gőzöm nem vót, neki se, hogy
a ravasz asszonyok előre megfontolt
hátsó ötlete akasztott egymás nyakába.
Még a hazakísérést es olyan agyafúrtnak
– ma profi mód – ókumulálták ki, úgy tűnt,
mintha nehezen áttekinthető kiindulópontok
sokasága közül mi magunk találtuk vóna
telibe az egyetlen üdvözítőt.
Sorsajándékként éltük meg a frigyet,
de érdemeink es kidomborodtak:
„én így, én es így az első pillanattól”.

Sokak szerint elég, ha egy lány annyit tud,
akár egy tyúk, csak legyen odaadó,
szófogadó es helytálló.
Kinek a pap, kinek a paplan,
engem a természetessége fogott meg.
Az olvasottsága meglepett. Ha így vágja
Tolsztojt es Dosztojevszkijt,
akkor bennem a kiutat meglátja.
Magánypácban érlelődött vágyaink
hasonló értékeket prognosztizáltak.
Indulós lemezt tett fel a pick-upra –
hogy ragadjam meg az alkalmat.
Tedd a *Reggelig, rózsám, nálad maradok*-ot!
Az albérletemig a sietve es félórás
gyalogutat tegye meg helyettem az, akinek
az orvos mesterséges hidegrázást javall.
Künn hullott a hó, felkelt a Nemere,
a kutyát se lenne szabad kitenni.
Tudat alatt közmondás-bölcsesség:
ha a kacska víz alá merül,
vagy beborul, vagy kiderül.
Kérésparancs a kimondott vágy,
s nem követel drága infrastruktúrát.
Bernyázkodásmentes intim csókjaink
vitaminkatalizátorként hatottak:
nem cancukáltunk sehova,
osztottuk-szoroztuk az öröm összetevőit.

Közben elmesélte, van egy kislánya,
a nagyanyja neveli.
Meglepett, hisz olyan fiatal.
Nem intettük óvva egymást, miként szokták
idenéz s tova lát nyüzsiütőlő ándungos

maszcurák, akiket Isten előgyámolít.
Gondolatmosollyal nyugtáztam magamban,
hogy vannak házastársak, akik bezzeg
úgy odavannak, ha kisbabájuk születik,
mintha ilyen csak velük történt vóna meg.

Nem tömték degeszre indiszkrét emlékek
kéjre éhes éveim, tán azért ért
szájburungként a „terhes vagyok”.
Álljunk meg egy szusszanásra, mert
aki a táplálékláncban nemcsak egy szem,
hanem ha csak egy picurkával es, de több,
annak kutyakötelessége gondolkodni.
Tüsszentésre elég a „csak így tovább”
figyelmesség, de itt *életre kelés* esett meg.
Azt kell tenni, amit tettek a szüleink velünk,
hogy most ketten itt lehessünk!

De nem!
Megriasztott nyúlként ugrott ki a számon
a legotrombább es legkegyetlenebb válasz:
teted el! Nem mentség, hogy kicsit
változott a leányzó fekvése. Titkosabb es
drágább az élet, mint gondolná az ember.
Egyszeri es megismételhetetlen. Fogd fel!
A döbbenetet, a megvetést, amivel elment,
csak a legnagyobb filmekben láttam.
Nyári égen gomolyfelhő, hol a leányálom.
Ha felidézem, a hidegzuhanyt má' várom.
Valaki állította, ott lakik Kolozsváron.

Sorsom nem teljesedett be máig,
tán miánna nem jött behívó idáig.
Létezik lelki betegség, a nyavalya sem
halálos, csak mindig rosszkor újul ki.
Fél évszázadnál több múltán végre
kézzelfogható: budapesti telefonszám.
Hívtam. Kicsit zavartan szólt,
én pedig elfelejtettem a hangját,
de hamar beazonosítottuk egymást.
A fiával lakik, senki es semmi nem érdekli,
csak az Úr. Mániákus vallásgyakorló,
jobban tudja, mint én, mikor kell Miatyánkot
mondani, mikor Üdvözlégy Máriát.
Látni szerettem vóna őt es a fiát.
Találkozhatnánk?
Misére megyek péntek nyolcra. Hova?
A ferencesek templomába,

kilenckor várlak a kijárat ajtónál,
háromnegyvedre vége lesz...
Megszakadt a telefon. Nem hívtam újra,
nehogy meggondolja magát.
Háromnegyedtől néztem bé az üres
templomba a zárt vasrácsos ajtón át,
akkor mellém lépett egy asszony:
Nem tudja, hogy a járvány miatt mise nincs?
Látom, de itt várok valakit, mese nincs.
Mire feleszénkedtem, elburungozott.
E biza ő es lehetett.
Többször hívtam, eredmény nulla.
Egy év múltán felvette.
Azt mondja, nem ő szólított le.
„Holnap menj a paphoz, s gyónj,
ha megkönnyebbülsz, találkozhatunk.”
Én nem papnak, a bennem élő
Istennek szoktam gyónni.
Az ördög is ezt szokta mondani.
Megszólalt nála egy másik telefon,
vártam a lányom hívását, most ő hív,
Jó, akkor én leteszem – s letettem.
Feladta a leckét. Fel fogom ajánlani,
hogy neki meggyónok mindent.
Nem fogadja el, az egyház a mindene.
Még nem pipáltam ki.
A „teted el”-t jóvátenni nem tudom,
bűnbánásra tartogatott lelki erőm fogytán,
lőtávolságon belül koslatok.
Rám férne imája, mielőtt találatot kapok.

Székely szavak:

tedd el, s elé se vedd: gyenge jellemű ember
cinka: leánygyermek
belébotázik: belebotlik
ándungos: furcsa természetű
kiókumulál: kifundál
cancukál: csatangol, csavarog
bernyázkodik: kandúr jellegzetesen nyávog párzás
előtt
nekiherdül: bőszen hozzáfog valamihez
maszkura: fafejű, bugyuta
szájburung: szájra ütés
miánna: miatta
eszénkedik: eszmél, gondolkodik
elburungozik: nagy sebesen elmegy

Részlet a csíkrákosi templomtorony déli oldaláról. Felnyergelt ló, gazella